

تنوع سلکسیون‌های بادام استان قزوین از نظر مقاومت به سرمای دیررس بهاره

علی ایمانی

عضو هیأت علمی بخش تحقیقات باغبانی مؤسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج

بادام از زمان‌های خیلی قدیم در ایران کشت کار می‌شود و با شرایط آگرو کليمایی ایران سازگار است. از طرف دیگر، بادام از زمان‌های قبل به طور سنتی در قسمت‌های مختلف از ایران به ویژه در استان قزوین از طریق بذر تکثیر می‌شود و به دلیل تکثیر جنسی اکثر باغ‌های بادام بذری هستند فلذا ژنوتیپ‌های متفاوت وجود دارند که دارای خصوصیات بیولوژیکی، پومولوژیکی و مورفولوژیکی متفاوت هستند. این حالت احتمال مطالعه صفات متنوع جهت انتخاب ژنوتیپ‌های برتر به ویژه مقام به سرما از میان ژنوتیپ‌های متفاوت فراهم آورده است. از سویی بادام در بسیاری از نواحی پرورش ایران به دلیل زود گل دهی، اغلب گل‌های آن از سرمای دیررس بهاره آسیب می‌بینند. بنابراین ارقام دیر گل و مقام به سرما به طور روز افزون از اهمیت ویژه برخوردار هستند. لذا توسعه ارقام دیر گل و مقام به سرما یکی از اهداف برنامه‌های اصلاح بادام می‌باشد. از طرف دیگر، به خوبی شناخته شده است که اکثر ارقام تجارتي بادام در سراسر دنیا از طریق سلکسیون از میان ژرم پلاسما بادام به وجود آمده است (کستر و همکاران، ۱۹۹۱). در این مقاله تنوع ژنتیکی و مقاومت به سرما در ژرم پلاسما بادام استان قزوین ارائه شده است و هدف از بررسی ژرم پلاسما، انتخاب ژنوتیپ‌های دیر گل و مقام به سرما از میان توده درختان بذری بادام بوده است. با در نظر گرفتن تنوع ژنتیکی میان ژنوتیپ‌های بادام، از سال ۱۳۸۲ یک برنامه سلکسیون جهت ارزیابی ژرم پلاسما نواحی مختلف استان قزوین برای گزینش ژنوتیپ‌های برتر از میان باغات بذری بادام انجام شده است. در این مطالعه، ارزیابی و رتبه‌بندی هر صفت بر اساس دسکریپتور بادام (گلکان و همکاران، ۱۹۹۰) انجام گرفت. در این تحقیق، ژنوتیپ‌های دیر گل و مقاوم به سرمای منفی ۵ درجه سانتی گراد (نظیر ژنوتیپ‌های جی ۱، جی ۱۵۲، جی ۲۵، جی ۱۱۲) که ۱۵ تا ۲۰ روز دیرتر از سایر ژنوتیپ‌ها در یک منطقه گل می‌نمودند، شناسایی شدند. در این مقاله سایر خصوصیات ژنوتیپ‌های برتر انتخابی بحث خواهد شد.